

SAĞLIK EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Doç. Dr. M. Tahir Hatiboğlu*

SSYB'na bağlı Gevher Nesibe Sağlık Eğitim Enstitüsü 1965 yılında çıkan 555 sayılı yasa ile kurulmuştur. Öğrenim süresi 3 yıldır. Hekim dışı sağlık görevlilerinin yüksek öğretim yapma olanağını buldukları tek yüksek okul burasıdır. Sağlık liselerini bitiren yüzlerce insanın tek bu okulda okuma olanağını bulmaları ilginçtir.

SEE yıllardır sessizce eğitimini sürdürür. Yüksek okulun varlığından, SSYB dışında, kimsenin haberi yoktur dense yalan olmaz. Ankara'nın sapa bir köşesinde çalışmalarını sürdüren okul, kamuoyuna varlığını bir türlü yansıtamamıştır. Bizim gibi ülkelerde ne acı ki, sesi soluğu çıkmayan, kamuoyunda yaygara koparmayan meslek ve öğretim kurumlarının sorunları da çözülmez. Yüzlerce mezun veren bu yüksek okulun sorunlarının giderek çoğalması, bu sorunların çözümlenmeyişi tanınmış olmamasından olsa gerek.

Yasa ve yönetmeliklere göre SEE'nün önemli görevleri vardır. Hekim dışı sağlık personeline olgunlaşma kursları düzenlemek, bu amaçla araştırma yapmak, sağlık liselerine öğretmen yetiştirmek, sıtma savaşı, verem savaşı gibi toplumsal yanı ağır basan sağlık hizmetlerine yetişmiş sağlık görevlisi sağlamak başlıca ödevleridir.

Amaçlarının gerçekleşmesi için okulun eğitim süresi açıldığı gün üç yıl olarak saptanmıştır. O günlerde MEB'na bağlı eğitim enstitülerinin eğitim süresi 2 yıldır. Çağdaş akademik gelişmeye uyan eğitim enstitülerinin eğitim süresi geçtiğimiz yıllarda 4 yıla çıkarılırken, SEE'nin eğitim süresi yerinde saymıştır. Sağlık hizmetlerinin hızla geliştiği ve genişlediği gerçeği yanında bu yüksek okula çeki düzen vermenin, süresini dört yıla çıkarmanın zamanı gelmiştir. Açıldığı gündeki sağlık hizmeti anlayışı ile şimdiki anlayış arasında dağlar kadar ayrılık vardır. Öyleyse birincil ödev okulu yeniden düzenlemektir.

SEE'nün diğer yüksek okullardan ayrı bir özelliği vardır. Öğrencilerini ÜSYM aracılığı ile değil, doğrudan sağlık lisesi bitirenlerin üç yıl kamu hizmeti yapanları arasında düzenlediği sınavla alır. Adayların üç yıl çalışmadan başka iyi sicil almaları koşulu da vardır. Buradan şuna varmak istiyoruz: Orta dereceli sağlık eğitimi gören, üç yıl sahada çalıştıktan sonra okula giren bir öğrencinin bir üst ögre-

(*) AİTİA Dışhekimliği Fak. ve SEE Öğretim Üyesi.

timele daha iyi yetişmesi, becerisini geliştirmesi olasılığı artar. Bizce okulun en beğenilen, en çağdaş yanı budur. Yapılacak düzenlemeler de bu özelliği korunmalıdır.

Yüksek okulun öğrencileri genelde yoksul, dar gelirli kırsal alan çocuklarıdır. Hemen hepsi kısa yoldan meslek sahibi olmak, yoksulluğun zincirini parasız okumakla kırmak için sağlık liselerine gitmişlerdir. Bu da bize, öğrencilerin, daha buralara gelmeden ülkenin sağlık sorunlarını bildiklerini gösterir. Sağlık hizmetinin götürülemediği yörelerin çocukları, özelde toplumcu sağlık hizmetini daha iyi kavrarlar. Sorunlarına bu açıdan yaklaşmak söz konusu ise, ancak memur olduktan sonra yeteneğini kanıtlayan, yoksulluk zincirini zorla kırarak yükselmek isteyen, topluma daha iyi sağlık hizmeti vermek istemiyle dolu olan bu öğrencilerin, okuluçi ve okuldışı sorunlarını çözmek zorundayız.

SEE'nün en önemli sorunu öğretmen sorunudur. Okulun kadrosunda çok az sayıda öğretmen vardır. Öğretmenlerin üçte ikisi dışardan gelir. Okul dışından gelen öğretmenlerin soluk soluğa verdikleri, kimi zaman gelmedikleri dersin verimliliği tartışılır. Çoğu öğretmen hatır için gelmekte, bir çoğu da sürekli ders vermeyi yeğleyerek burasını bir «tecimevi» gibi görmektedir. İyi niyetle hazırlanmış «öğretmenlik yönetmeliği» sağlıklı biçimde işletilmiyor. Bu yönetmelik kimi derslerde öğretmen yetiştirmeye engeldir. Örneğin : Anatomi, Fizyoloji, Mikrobiyoloji, Parazitoloji... Yönetmeliğin 22. maddesi şöyle: «Hekimlik ihtisasını icabettiren derslere öğretmen yetiştirilmek üzere öğretmen yardımcısı teklifi yapılamaz». Dolayısıyla hekimlik ihtisasına giren pek çok ders kesinlikle öğretmensizdir. Bu dersleri yürütecek hekim bulmanın güçlüğü de ortadadır. Böylesine çağdışı anlayış olamaz günümüzde. Üniversitelerde tıp fakülteleri dışında kalan sağlık yüksek okullarında, hattâ tıp fakültelerinde, çok sayıda kişi doçent, profesör olmuşlardır. Durum bu iken, fazla olanak sağlamayan öğretmenlik için bu dallarda asistan alınmaması gülünçtür. Bu dallardaki öğretmenlerin hekimlik mesleğini yürütemeyeceği zaten yasalarda vardır. Öyleyse yapılacak ilk iş, yönetmeliği değiştirmek, ivedilikle bu dallara öğretmen adayı almaktır. Aday öğretmenler üç yıllık asistanlıktan sonra öğretmen olurlar. Yetişmelerinde üniversite öğretim üyelerinden yararlanılabılır. Tam kadro ile çalışan SEE kuşkusuz daha nitelikli eğitim yapacaktır.

SSYB'na bağlı bir de Sağlık İdaresi Yüksek Okulu vardır. Bu okul ÜSYM aracılığı ile lise mezunları arasından öğrenci alır. Amacı, sağlık kuruluşlarına sağlık yöneticisi yetiştirmektir. Hastaneyi an-

cak hasta olduğunda gören kişilerin bu okula alınmaları okuldaki başarıyı düşürür. O nedenle SEE ile SİYO birleştirilmelidir. Sağlık Akademisi veya Sağlık Yüksek Okulu adını alacak yeni kurumda «Sağlık yöneticiliği» bölümü açılabilir. Böylelikle araç, gereç, ğretmen savurganlığı bir ölçüde azalır.

Sayıları şimdiden 80'ni bulan sağlık liselerine ğretmen yetiştirmek, toplum sağlığı hizmetlerinde hekime yardımcı sağlık görevlisi kazandıracak, diğer hekimdişi sağlık görevlileri için olgunlaşma kursları düzenleyecek bir yüksek ğretim kurumunun ağdaş bilimsel verilere göre yeniden düzenlenmesi gerekir. Yoksul aile çocuklarının mesleksel becerilerini artırma olanağını bulabildikleri bu tek okulun sorunlarını çözmek, ilerici, gerçekçi tüm insanların görevidir. Bu yıl alınan 150 öğrencinin % 60'ı evlidir, çoğunun birkaç çocuğu vardır. Bunca g koşulları sırtına yüklemiş, yükselmek, bir şeyler öğrenmek arzusuyla dolu öğrencilere yardımcı olunmalıdır.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

TERCÜME BÜROSU

Herf türlü tıbbî tercüme ve tez çalışmaları için
gerekli yardım yapılır.

Müracaat: Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

Türkocağı Cad. 19 Kat 2 Cağaloğlu-İSTANBUL